

Patiënt durft niet te vragen: dokter, wat zullen de pillen kosten?

Wat een geneesmiddel op maand- of jaarbasis kost, speelt voor veel patiënten met een chronische aandoening een rol bij de afweging of ze hun pillen wel of niet innemen. Toch praten patiënten en artsen nauwelijks over kostprijs ervan.

VAN ONZE REDACTRICE MAXIE ECKERT

Maagzuurremmers, antidepressiva, cholesterolverlagers. Het zijn drie voorbeelden van medicijnen veel Belgen nemen, gedurende een langere periode. Of patiënten met zo'n voorschrift de middelen regelmatig en volgens afspraak innemen, wordt niet alleen bepaald door het feit of ze er beter van worden. Ook hoe diep ze voor de middelen in de buidel moeten tasten, speelt mee. Toch wordt de kostprijs van geneesmiddelen in veel dokterspraktijken amper besproken.

**'Artsen
moeten zich**

Jessica Fraeyman, onderzoekster aan de Universiteit Antwerpen, analyseerde voor haar doctoraat of patiënten met een chronische aandoening zich bewust zijn van de prijs die ze voor hun geneesmiddel

**zijn dat een
behandeling
die “maar” een
euro per dag
kost op
jaarbasis voor
de patiënten
duur kan zijn’**

apotheken meer dan 400 patiënten die maagzuurremmers, antidepressiva of cholesterolverlagers krijgen. Daaruit blijkt dat patiënten informatie over het prijskaartje van medicijnen wel zouden willen maar slechts zelden krijgen. Patiënten komen vaak pas bij de apotheker te weten wat ze uit eigen zak voor het geneesmiddel moeten betalen.

Diepte-interviews

Slechts een op de tien patiënten bleek door zijn huisarts over de prijs van het geneesmiddel op voorhand geïnformeerd te zijn. Een groep die dubbel zo groot is, had de informatie graag van de huisarts gehad maar kreeg het niet. Een zeer kleine groep, minder dan 4 procent, nam zelf het initiatief:

vroeg de arts ernaar. De rest van de patiënten hoefde de prijs niet te bespreken, bijvoorbeeld omdat die al van een vorig voorschrift kenden.

Dat patiënten bij een eerste voorschrift niet weten wat de pillen zullen kosten, staat haaks op het belang dat ze aan die prijs hechten, zegt Fraeyman. ‘In diepte-interviews met vijftien personen die aan een chronische aandoening lijden, hoorde ik dat ze allemaal bezig zijn met de prijs van hun behandeling. Sommigen betalen tientallen euro per maand, voor anderen gaat het om meer. Maar : degenen die maandelijks maar 15 euro moeten betalen, zeggen dat de kosten op de duur wel optellen. ‘Zeker zij die vinden dat hun medicijnen op het budget wegen, vertellen dat ze de kostprijs meenen in de dagelijkse afweging of ze de pillen wel slikken. Sommigen nemen hun pillen slechts om de daerom zodat ze de kosten drukken. Ze denken dat het geneesmiddel ook met een lagere dosis nog wel zal werken. Maar bijvoorbeeld bij antidepressiva is het zeer belangrijk dat patiënten therapietrouw zijn en de pillen nauwkeurig innemen.’

Moet de ziekteverzekering de geneesmiddelen dan maar goedkoper of gratis maken? Nee, zegt Fraeyman. ‘Dan bestaat weer het risico dat patiënten de waarde ervan niet inzien en het uiteindelijk niet gebruiken. Het lijkt ons veeleer belangrijk dat patiënten weten wat een middel hen én de maatschappij kost.’

Goedkopere alternatieven

In de interviews vertelden welgeteld twee patiënten dat de arts spontaan over de prijs van de behandeling begon. ‘De patiënten apprecieerden dat heel erg. Meer artsen zouden dat moeten doen. Arts en patiënt kunnen dan samen naar goedkopere alternatieven voor merkmedicijnen kijken. Want artsen grijpen niet automatisch naar de goedkopere generische middelen. Slechts 15 procent van alle voorgeschreven medicijnen is generisch.’

Dokter Maaike Van Overloop, voorzitter van de huisartsenvereniging Domus Medica, geeft toe dat het werk aan de winkel is. ‘Artsen zijn vooral bezig met de ziekte en de behandeling, niet zozeer met het geld dat de behandeling gaat kosten. Ze leven ook in een heel andere financiële situatie dan veel patiënten. Artsen moeten zich daarvan bewust zijn en dat een behandeling die “maar” één euro per dag kost op jaarbasis voor de patiënten duur kan zijn.’

‘Als vereniging brengen we dat onder de aandacht bij onze leden. In veel computerprogramma’s die huisartsen gebruiken verschijnt sinds kort ook de kostprijs van een middel: de prijs voor de patiënt en de prijs die de ziekteverzekering ervoor betaalt. Patiënten moeten beide prijzen kennen.’